

At Conradsmindede i dag er et af Danmarks bedst kendte glasværker er vel et paradoks. Værket eksisterede kun i lidt over 20 år, fra 1834 til 1857, og fremstillede hverdagsglas i den billige ende. Men i dag er de dydbla glas fra Conradsmindede eftertragtede antikviteter. Desværre er der ikke bevaret bygninger fra glasværkstitiden.

Nørlund Skov er den fælles betegnelse for den vestligste del af Rold Skov. Egentlig er det tre tilsammen dækker ca. en femtedel af Rold Skovs 8000 hektar.

Skovene ejes af Nørlundfonden, en selvstændig institution, der blev stiftet i 1940 af Georg Alexis Horneman, den daværende ejer af godsjerne Nørlund og Torstedlund.

Sammen med Willesstrup Slot er Nørlund Slot de bygningsmæssige juveler i Rold Skov. Det nuværende slot er bygget 1581-1597 af Ludvig Munk, der var gift med Ellen Marsvin. Datteren Kirsten Munk blev gennem sit ægteskab til venstre hånd med Christian IV lige så berømt som forældrene.

Nørlunds historie starter dog mindst to hundrede år tidligere. Det var en af røverborgerne, som dronning Margrethe I i 1396 gav ordre til at nedrive for at skabe ordnede forhold i landet. Senere blev opført en ny gård, som i 1534 under Grevens Fejde blev brændt ned af Skipper Klements bondehær.

Nørlunds moderne storhedstid begyndte, da krigsråd Rasmus Conradsen i 1830 købte Nørlund og Torstedlund og skabte et lille industrisamfund med teglværk, kalkværk og glasværk.

I dag anvendes slotet af fondsbestyrelsen og til repræsentative formål. Restaurant Nørlund har til huse i bygninger ved siden af slotet og anvender også ind imellem den imponerende riddersal.

Nørlunds skove er produktionskove, først og fremmest med nåletræer. Men et kig på kortet afslører, at der er mange små og store områder med løvskov og blandet skov. Går man en tur vil man da også opleve, at skovene er meget varierede og meget spændende. I disse år er der ekstra mange nyplantninger. Også Nørlund blev hårdt ramt af orkanen i januar 2005. Især gik det ud over rødgranen.

Selv om skovene langt fra kan dække savværkets behov, laves der meget tømmer, først og fremmest rødgran, som vokser specielt godt i den sandede jord. Også bevoksninger af Nobilis til pyntegrønt fylder godt og danner deres helt eget skovbillede, specielt når de i vintermånederne står ranglete og nyklippede.

Helt op i 1950'erne stod heste for at

Nørlund Savværk

Brande og savværker hører uløseligt sammen. Saledes også med Nørlund Savværk

Endnu en brand, i april 2005, var lige ved at blive enden på Nørlund Savværk, men i dag står Danmarks mest moderne savværk på grunden. Nørlunds egne skove kan langt fra møtte værkets forslignes save, så der købes også træ udefra. På Nørlund produceres standardtømmer til byggebranchen, mens specialtræ sæves på fondens andet savværk i Viskum. Rold Skov er i dag centrum for savværksdriften i Danmark. Udover Nørlund-Viskum er det Rold Skov Savværk i Arden. De to er landets største.

Omkring 1900 var der en stor produktion af træskobunde på Nørlund Savværk. I dag er det Nørlund Hegn, som udgør sideproduktionen.

Skovene

Publikums Færdsel

Nørlund skovene er privatjede og her gælder Naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel i naturen:

Selv om de mægtige graner er en imponerende kulisser, er det ofte de lysere løvskove, der tiltrekker skovgæster. På Nørlund findes udover bøg også delvis nyere egebevoksninger.

I Ersted Skov, i den nordøstligste del af Nørlund skovene finder man på skråningerne ned mod Lindenberg A noget af det tætteste, vi kommer på urskov i Danmark. Ingen vej fører ned i ådalen på grund af det kuperede og fugtige terræn og fordi Rold Skovs kronvildt skal have et fristed her i ådalen uden at blive generet af mennesker.

slæbe stammerne ud af bevoksningerne og hjem til savværket. Mange heste og arbejdere havde deres hjem på Nørlund, og endnu findes nogle af de gamle stæde og boliger på Torstedlund brænde. Det lå da lige for at flytte til Conradsmindede, hvor nogle af bygningerne kunne anvendes. Allerede i 1907 brændte savværket, men blev genopført og udviklede sig de næste hundrede år til en stor industrivirksomhed.

Ture i Nørlund skovene

Der er ingen afmærkede ture i skovene, men der findes alligevel nogle klassiske ture, som er lette at følge med kortet i hånden.

Torstedlunds iskælder og Torstedlundvej

En god begyndelse eller afslutning på en travetur. På cykel eller i bil fra Aarestrup standser man lige før alléen ind til Torstedlund. Her viser et skilt vej til Iskælderen. Den blev i 1800-tallet brugt til at opbevare isblokke, som om vinteren blev savet ud af isen i Torstedlunds dam. Fra stien kan man skimte Torstedlunds bygninger, men der er ikke adgang til gården.

Fra Torstedlund kører man mod Nørlund ad Torstedlundvej gennem en tunnel af gamle bøge. Sikkert en af Danmarks smukkeste veje. Langs vejen og på Torstedlunds marker ses ofte kronvildt, men bliv i bilen eller stå stille. Dyrene er sky og skræmmes nemt. Langs vejen ses gamle skovdiger, som skulle holde kvæg ude af skoven – de er meget velbevarede i Torstedlund og Ersted skove.

Flyverstenen

Ved indkørslen til Nørlund Savværk viser et skilt vej til Flyverstenen, et mindesmærke over et britisk bombefly, der styrtede ned her i april 1945. Alle ombord omkom.

En nem, lille rundtur, mest gennem granskov, men også med fine partier af gammel bøg.

Skovarmen og manepælen

Vest for Tradsvejen ligger Skovarmen, som mest er granskov og pyntegrønt. Men også på denne lette tur overraskes man flere gange af smukke bøgeparier. Lidt syd for turens startsted står Nørlunds manepæl i grøftkanten. Ifølge gamle sagn er den spiddet gennem en heks. Pælen bliver ind imellem fornyet, for historien vil vide, at heksen ellers vil stige op af sin grav.

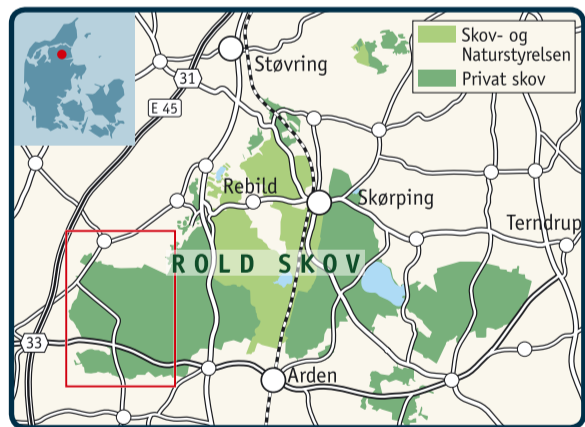

Hornemans gravsted og Vintønden

Fra P-pladsen på nordsiden af Roldvej går rundturen gennem noget af det smukkeste i Nørlund skovene. Efter få

hundrede meter dukker Hornemans grav op, hvor Nørlunds sidste, private ejer ligger begravet med sin hest og sine to hunde. Turen går helt ud i den vestligste del af skoven, hvor man på hjemvejen passerer vandløbet med det mærkelige navn Vintønden. En smuk, men lidt udfordrende tur.

Denne folder er udgivet af Rold Skov Natur- og Kulturcenter i samarbejde med Nørlundfonden. Find flere kort, foldere, tip til ture og meget mere om Rold Skov området på www.roldskov.info Flere oplysninger om Nørlund på www.noerlund.dk og www.restaurant-noerlund.dk

- Andre foldere om Rold Skov:**
- "Rold Skov" (Skov- og Naturstyrelsens folder nr. 114)
 - "Rebild Bakker" (Skov- og Naturstyrelsens folder nr. 24)
 - "Madum Sø, Langmosen og Store Blåkilde"
 - "På mountainbike i Rold Skov"
 - "Bælumruten – regional cykelrute nr 27"
 - "Skivumruten – regional cykelrute nr 28"
 - "Hævevejstruten – national cykelrute nr 3" (kort 1)
 - "Kulturhistoriens Rold Skov" (udkommer 2008)
 - "Kilder i Rold Skov" (udkommer 2008)
 - "Kalken i Rold Skov" (udkommer 2008)

ROLD SKOV
NATUR- OG KULTURCENTER
Rold Skov Natur og Kulturcenter
Østergade 21 · 9510 Arden
Telefon 23 33 50 88 · www.roldskov.info

Nørlundfonden
www.noerlund.dk

Nørlund og Torstedlund Skove

Grafisk tilrettelæggelse: www.gilindvad.dk · Foto: Kjeld Thomsen (for side) og Uffe Westerberg · Kort: Kaj Bolvig, Mariagerfjord Kommune · Tryk: Degn Grafik

